

Psychoterapie PSY 406

Sylabus PS 2006

Garant: doc. PhDr. Z. Vybíral, PhD.

kontakt: vybiral@fss.muni.cz

Zakončení: zápočet, zkouška 1+1 / 7 kreditů

Výuka se uskutečňuje 1 x za 14 dní, pravidelně ve středy od 8:00 do 11:40 hod., zahájení výuky v PS 2006/2007 je dne **27. září 2006**

Podmínky zakončení (uznání 7 EC):

Zápočet: závazné je vypracování a odevzdání

1. úkol (výběr ze 4 možností)

a) recenze na nedávno vydanou nejlépe odbornou psychoterapeutickou knihu (po roce 2002) – recenze musí mít min. 4 strany; nebo

b) podíl na překladu terapeutického textu (článku) – podíl jednoho překladatele ve dvojici min. 6 stran přeloženého textu – v kvalitě „pracovního překladu“;

c) vypracování kasuistiky – podmínkou je zevrubná obeznámenost s příběhem člověka, páru nebo rodiny, stejně jako obeznámenost s použitými psychoterapeutickými postupy – min. 5 stran;

d) projekt: kritická analýza webových stránek online-psychoterapie: práce pro 2 dvojice (nutná je kooperace dvojic – rozdělení zdrojů).

Odevzdání textu **do 8. 12. 2006.** (V případě překladu možno termín po dohodě posunout.)

2. úkol

Pro seminář (8 hodin – dvě setkání – viz rozpis) si studenti „rozeberou“ psychoterapeutické přístupy (směry, „pod-směry“, školy, konkrétní metody práce s pacienty) a připraví si – každý – stručnou vizitku na cca 10-15 minut. V případě některých metod či přístupů, které nejsou všeobecně uznávány, resp. vedou se o nich odborné diskuse, je nezbytné pojmut vizitku alespoň zčásti kriticky (př. takových metod/směrů: EEG-biofeedback, rodinné konstelace). Prezentace, které nebudou předneseny (z časových důvodů), budou odevzdány. *Téma oznámit do 27. 10. 2006.*

Zkouška: ústní zkoušení. Ke zkoušce si každý student přinese seznam četby a připraví se podrobněji na jednu oblast psychoterapie (směr/přístup včetně používaných metod práce nebo na vybranou osobnost a její dílo). Min. jeden okruh u zkoušky si student losuje.

Okruhy ke zkoušce budou známy 3 týdny před koncem semestru – zveřejněny v organizačních pokynech k výuce v IS.

27. 9. / 4 hodiny

Přednáší: doc. Zbyněk Vybíral

Terapeutické faktory, které působí změnu

Stádia změny v psychoterapeutickém procesu. Hlavní úkol terapeuta – z pohledu různých přístupů. Rozdíl mezi objasňujícími přístupy a přístupy zaměřenými na nácvik a zvládnání

Péče psychoterapeuta o sebe sama. Supervize a intervize práce. Výcviky v psychoterapii. Etický kodex a etika v práci psychoterapeuta. Vzdělávání. Odborná literatura, časopisy.

Seznámení s podmínkami a úkoly nutnými pro získání zápočtu.

11. 10. / 4 hodiny

Přednáší: doc. Zbyněk Vybíral

Přehled psychoterapeutických směrů v historii a současnosti

Historie psychoterapie.

Hlavní psychoterapeutické směry ve 20. století, jejich základní koncepty a terminologie
Výhled do budoucna – Delfská metoda odhadu hlavních psychoterapeutických směrů v roce 2010.

Soudobá psychoterapeutická scéna v Evropě. Historie vybraných směrů. Současnost vybraných směrů. Světové a evropské psychoterapeutické kongresy. Aplikace psychoterapie.

Vybrané vizitky několika *protikladných* osobností: Laing a May (existenciální psychoterapie), Wolpe (behaviorální terapie), Marmor, diskuse v (o) soudobé psychoanalýze

25. 10. / 4 hodiny

Přednáší: doc. Zbyněk Vybíral

Integrace v psychoterapii. Integrativní a eklektická psychoterapie. Výzkum v psychoterapii

Hnutí eklektické práce v psychoterapii. Působení Sola Garfielda, Johna Norcrossa a dalších.

Historie výzkumu v psychoterapii. Grawe, Timulák. Srovnávací výzkum účinnosti psychoterapeutických postupů.

Seminář:

8. 11. / 4 hodiny

Seminář:

22. 11. / 4 hodiny

Seminář:

6. 12. / 4 hodiny

Přednáška 20. 12. / 4 hodiny

Pozvaný host z oblasti psychoterapie (praktik) – téma vyhrazeno

Doporučená literatura k přípravě na zkoušku – základní:

- Kratochvíl, S. (1997/2006). *Základy psychoterapie*. Praha: Portál.
- Norcross, Prochaska (1999). *Psychoterapeutické systémy*. Praha: Grada. – vybrané 3-4 kapitoly.
- Danzer, G. (2001). *Psychosomatika*. Praha: Portál.

- Langmeier, J., Balcar, K., Špitz, J. (2000): *Dětská psychoterapie*. Praha: Portál. (Lze použít i 1. vyd. z roku 1989, Praha: Avicenum.)
- Praško, J. (et al.) (2003). *Poruchy osobnosti*. Praha: Portál.
- Andrllová, M. (2005). *Současné směry v české psychoterapii*. Praha: Triton.
- Hučín, J. (2001). *Hovory o psychoterapii*. Praha: Portál.
- Yalom, I. – *libovolná kniha z titulů: Máma a smysl života, Chvála psychoterapie, Lásky a její kat, Teorie a praxe skupinové psychoterapie*
- Zeig, J. (ed.) (2005). *Umění psychoterapie*. Praha: Portál. – vybrané 3-4 kapitoly.
- Fonagy, P., Target, M. (2005): *Psychoanalytické teorie*. Praha: Portál – strany 13 – 45 a 285 – 295 (celkem 44 stran)

Doplňková literatura:

- Vymětal, J. (2003). *Úvod do psychoterapie*. Praha: Grada. (2. vydání.)
- Timulák, L. (2005). *Současný výzkum psychoterapie*. Praha: Triton.
- Grawe, K. (2004). *Psychological Therapy*. Cambridge (MA), Göttingen: Hogrefe & Huber.
- Jonesová, E., Asen, E. (2004). *Systemická párová terapie a deprese*. Hradec Králové: Konfrontace.
- Von Schlippe, A., Schweitzer, J. (2001). *Systemická terapie a poradenství*. Brno: Cesta.
- Syřišťová, E. (2005). *Puklý čas a smích absolutní vlády*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka.
- Yalom, I. (1999). *Teorie a praxe skupinové psychoterapie*. Hradec Králové: Konfrontace.
- Trapková, L., Chvála, V. (2004). *Rodinná terapie psychosomatických poruch*. Praha: Portál.
- Fromm-Reichmannová, F. (2003). *Principy intenzivní psychoterapie*. Praha: Triton.
- Ellis, A., MacLaren, C. (2005). *Racionálně emoční behaviorální terapie*. Praha: Portál

Doplňková literatura – knihy a časopisecké texty (zcela či zčásti) napsané pacienty nebo bývalými pacienty:

- Oxnam, Robert B. (2006). *Roztržitěná mysl*. Můj život s mnohočetnou poruchou osobnosti. Praha: Portál.
- Bartošová, M. (1995). *Jako v zrcadle*. Hradec Králové: Konfrontace
- Greenbergová, J. (1998). *Neslibovala jsem ti procházku růžovým sadem*. Praha: Triton.
- Janíček, J. (2001). (Ne)mocná síla agorafobie. *Konfrontace* 12 (4), 195-199
- Janíček, J. (2005). Když (ne)chcete zemřít. *Konfrontace* 16 (3), 180-185
- Kocábová, D., Kocvera, J. (1996). *Zpráva odjinud*. Hradec Králové: Konfrontace
- Ryčl, V. (2003). *Pavilon číslo 13*. Brno: Petrov.
- Ryčl, V. (2004). *Život je hrozný společník*. Brno: Petrov.

Další literaturu doporučí přednášející na jednotlivých přednáškách.

Celková zátěž předmětu:

7 kreditů (což odpovídá přibližně 150 hod. samostudia – vyjma účasti na seminářích a přednáškách; předpokládám zhruba 500 prostudovaných stran česky v rámci přípravy na

zkoušku a v průběhu semestru v rámci přípravy na seminární práci a prezentaci – viz podmínky k získání zápočtu)